

Anti-Pestprotocol obs 't Spectrum; januari 2016.

De school en de ouders moeten samenwerken om pestgedrag tegen te gaan. Daartoe is het zogenaamde anti-pestprotocol opgesteld. Het protocol wordt gebruikt na signalering van pestgedrag. Een goed contact en elkaar op de hoogte houden vinden wij belangrijk.

“Een veilige school, daar zorgen we samen voor”

Onze visie en missie:

Ons onderwijs is gericht op het creëren van een veilig pedagogisch klimaat met aandacht voor actief burgerschap, passend-onderwijs, reflectie op eigen handelen en een respectvolle houding t.o.v. anderen. Het anti-pestprotocol wordt breed gedragen (team, leerlingen, leerlingenraad, ouders, MR) met als succesfactoren een goede communicatie, een goede samenwerking, zich bewust laten worden van gedrag en snel handelen.

“Niet pesten maar aanpakken”

Definitie van (digitaal) pesten

Pesten is een vorm van agressie waarbij één of meerdere personen de intentie hebben om steeds opnieuw schade toe te brengen, waarbij de macht ongelijk verdeeld is en het slachtoffer zich meestal niet kan verdedigen. Soms is er een onveilige, negatieve basissfeer in de groep, en wie anders is hoort er niet bij en mag gepest worden. Bij cyberpesten gebeurt dit in je eigen veilige omgeving, waar je moeilijk op kunt reageren, het pesten is harder en erger, soms is de pester anoniem, er zijn geen omstanders die kunnen helpen, soms gaat het pesten elders verder.

Uitgangspunten van ons pedagogisch beleid ten aanzien van pesten

Ons onderwijs is gericht op actief werken aan een sociaal veilige omgeving. Er is aandacht voor waarden, normen en regels op school- en groepsniveau. We komen tegemoet aan de basale behoeften van de leerling, nl. het onderhouden van goede relaties, het competentiegevoel en de autonomie van kinderen. Dit zijn ook de uitgangspunten van ons BAS-onderwijs. We belonen positief gedrag en leren kinderen omgaan met verschillen.

Hoe gaan we om met pestgedrag op school?

Pesten is een strafbaar feit en we moeten buitensluiten voorkomen. Kinderen, die in de kleutergroepen worden gepest of buitengesloten, worden vaak in groep 8 ook nog gepest (Van Overveld, 2012). Op plekken waar minder toezicht is, zoals in gangen en in gymkleedkamers, op het plein, is de kans op pesten groter. Het team is tijdens de uren alert op signalen en dynamiek in de groep. Toezicht is belangrijk en wordt geoptimaliseerd.

Om preventief te werken aan het voorkomen van pestgedrag is er veel aandacht nodig voor groepsvorming. Volgens B. Bijleveld (2012) is goede groepsvorming essentieel. Goed onderwijs en een goed pedagogisch klimaat voorkomen gedragsproblemen, volgens Van Overveld (2012). Daarnaast gebruiken we de methode voor sociaal-emotionele vorming "Goed Gedaan" en de serie "Kijk en beleef" en geven hieruit lessen. Deze lessen zijn allereerst gericht op groepsvorming, betrokkenheid en welbevinden, en daarna toegespitst om de sociale vaardigheden binnen de groep te stimuleren. Elk schooljaar hebben we twee projectweken (oktober en maart), waarin we extra aandacht besteden aan hoe we het pesten kunnen voorkomen en de gevolgen van pesten. Door het invullen van "Zien" rond de herfstvakantie en het maken van een sociogram werken we aan het signaleren en in de gaten houden en voorkomen van mogelijk pestgedrag. De leerlingen van de groepen 4 t/m 8 krijgen een vragenlijst vanuit "Zien" om zo pestgedrag te signaleren.

Er zijn drie eisen voor een goede aanpak van pesten:

1. Pesten vatten we op als een vorm van geweld én we betrekken alle partijen (zwijgende middengroep, pester, leerkracht, ouder en slachtoffer) bij het probleem: de vijfsporenaanpak van pesten.
2. De aanpak is structureel, waaronder wordt verstaan dat er aandacht is voor signaleren, analyseren, plan opzetten, uitvoeren en evalueren.
3. De aanpak leidt tot attitudeverandering. Dit is mogelijk te toetsen met het meetinstrument "Zien".

Extra te vermelden is het cyberpesten. Het beste lijkt kinderen weerbaar te maken om bepaalde adressen te blokkeren en hun te leren om niet te veel persoonlijke informatie prijs te geven, zodat ze daar ook niet mee gepest kunnen worden. Ouderlijke interesse en toezicht hierbij lijken belangrijk. Enkele tips:

- Berichten niet openen; je hebt hierin de mogelijkheid om te kiezen

- Verzamel bewijzen: opslaan
- Afzender blokkeren
- Waarschuw de provider
- Contact opnemen met school
- Mailadres wijzigen
- Mediawijs maken

De leerlingen uit de groepen 7 en 8 doen mee aan het project “Mediawijsheid” zodat ze meer weerbaar worden tegen cyberpesten.

Voor de aanpak van pesten is het vijfsporen beleid het beste (Van der Meer, 2000, 2002)

De verschillende aandachtspunten van de vijfsporen aanpak zijn:

- . De algemene verantwoordelijkheid van de school.
- . Steun bieden aan het kind dat gepest wordt.
- . Steun bieden aan het kind dat zelf pest.
- . De middengroep (de rest van de klas) betrekken bij de oplossingen van het pestprobleem.
- . De ouders van het gepeste en het pestende kind steunen.

We hebben voor de vijf sporen aanpak gekozen omdat uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat dit één van de weinige effectieve manieren is om pesten aan te pakken, vooral door het effect op de lange termijn. Uitgebreide informatie vind je op <http://www.pestweb.nl>. Hierop kunnen alle betrokkenen tips en ondersteuning vinden om het pesten aan te pakken.

De vijfsporenaanpak is gericht op de verschillende partijen die betrokken zijn bij pesten: het gepeste kind, de pester, de ouders, de klasgenoten en de leerkrachten.

Aandachtspunten en werkwijze:

1. Werk aan een positieve sfeer in de groep, waarin iedereen zich veilig voelt en niemand het nodig heeft een zondebok te kiezen. Voorkom de negatieve groepsnormen. “Als je niets aardigst te zeggen hebt, zeg dan niets” (Kahn, 2003)

2. Bespreek met het team en stel elkaar in kennis via mail of bouwvergadering wat er speelt in de groep en maak afspraken over de aanpak
3. Tolereer pesten absoluut niet, laat het nooit ongemoeid passeren. Het moet stoppen en de pester moet zijn gedrag wijzigen. Help daarnaast de pester zich te verplaatsen in de gevoelens van de gepeste en spreek hem aan op zijn mogelijke bijdrage om de gepeste zich prettiger te laten voelen. Dit via de “no-blame” methode, dus zonder hem schuldig te verklaren. Spreek hem aan op zijn gedrag. Zoek samen naar oplossingen.
4. Maak de gepeste weerbaarder en laat hem zien welk gedrag het pesten oproept of in stand houdt.
5. Leer de omstanders een positieve rol te spelen in plaats van op te stoken en aan te wakkeren, help hen juist corrigerend en ondersteunend op te treden: “Speak up”.

Wat verwacht de school van alle betrokkenen (personeel, ouders, hulpouders, leerlingen) om pesten tegen te gaan?

Het Nationaal onderwijsprotocol tegen Pesten (bijlage 1), geeft aan wat we van elkaar verwachten. De ouders van nieuwe leerlingen zullen van dit protocol op de hoogte worden gebracht. Hoewel we niet allemaal verantwoordelijk zijn voor het feit dat er wordt gepest, zijn we er wel allemaal verantwoordelijk voor dat het stopt.

Het Nationaal onderwijsprotocol tegen Pesten beoogt via samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken en daarmee het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van kinderen te verbeteren. De leerlingen, leerkrachten, schoolleiding, ouders kunnen samen het pesten tot nul terugbrengen, zowel binnen als buiten de school; bijvoorbeeld door vanaf de eerste schooldag van het jaar positief sociaal gedrag af te spreken, te oefenen en te belonen, op school en thuis. De schoolleiding moet een permanent antipest beleid voeren op basis van heldere afspraken en regels voor leerlingen en leerkrachten.

Taken en verantwoordelijkheden

Globale taakverdeling:

- De groepsleerkracht van het gepeste kind is de centrale persoon als het gaat om het aanpakken van een pestsituatie. Hij/zij coördineert; is "casemanager".
Als het een pestsituatie betreft waarbij kinderen van verschillende groepen betrokken zijn, dan spreken de betreffende groepsleerkrachten onderling af wie deze rol op zich neemt.
- De intern begeleider en gedragsspecialist bewaken het dossier; zowel de digitale als de papieren versie. De IB-er en gedragsspecialist kunnen tevens een rol spelen bij het aanpakken van het pestgedrag.
- De directeur wordt altijd van pestgedrag op de hoogte gesteld en beslist als schorsing of verwijdering ter sprake komt. Zij is tevens eindverantwoordelijk voor de naleving van het pestprotocol.
- De contactpersoon/anti-pest coördinator helpt het gepeste kind de klacht op de juiste plek neer te leggen.

Evaluatie

Na de afhandeling van pestgedrag wordt de beschreven aanpak geëvalueerd door de leerkracht van het gepeste kind. Er komt een notitie in het volgsysteem Parnassys. Periodiek, één keer per jaar, wordt het beleid tegen pesten geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

De jaarplanning:

- Augustus: opstellen groepsregels vanaf groep 6; aandacht voor groepsvorming en coöperatief leren
- September: ouder- kind, leerkracht-kind gesprekken; anti-pestweek/complimentenweek
- Oktober: invullen Zien en afnemen sociogram; eventueel groepsplan en/of individuele plannen gedrag opstellen
- November: aandacht voor cyberpesten in bovenbouw: Mediawijsheid
- Vanaf Kerst: groepsvorming fase: performing (rustige werkperiode)

- Februari/maart: anti-pest week/complimenten dag; groep 7 en 8: bureau Halt met " Waarden en Normen".
- Maart: invullen Zien voor enkele leerlingen; individuele plannen bijstellen
- Mei: afronden groepsplan en/of individuele plannen gedrag.
- Juni/juli: Overdracht naar volgende groep

De contactpersoon, de vertrouwenspersoon, de anti-pest coördinator en de gedragspecialist staan vermeld in de schoolgids.

Bronnen:

Van de Wolff, K. van Beukering, T. (2011): Gedragsproblemen in scholen; Acco

Van Lieshout, T. (2009): Pedagogische adviezen voor speciale kinderen; Houten

Bijleveld, B. (2012) De Gouden Weken; groepsvorming en ouderbetrokkenheid. Eduforce

V. Overveld, K. (2012) Groepsplan gedrag; planmatig werken aan passend onderwijs. Pica

Websites:

www.stichtingveiligonderwijs.nl

<http://www.pestweb.nl>

www.jeugdinstituut.nl

Bijlage:1

Nationaal Onderwijsprotocol tegen Pesten

Het Nationaal onderwijsprotocol tegen Pesten beoogt via samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken en daarmee het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van kinderen te verbeteren.

1. Pesten is een wezenlijk en groot probleem. Uit onderzoek blijkt dat één op de vier kinderen (+ 375.000) in het basisonderwijs en één op de zestien leerlingen (+ 56.000) in het voortgezet onderwijs slachtoffer zijn van pestgedrag. Pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor kinderen, zowel voor de slachtoffers als voor de pesters. De omvang en zwaarte van het probleem leiden tot de noodzaak van een aanpak door alle opvoeders van kinderen en jongeren, in het bijzonder door de leraren en door de ouders.

2. Het bevoegd gezag en directie gaan, om een passend en afdoend antwoord te vinden op het pestprobleem, uit van een zo goed mogelijke samenwerking tussen leraren, ouders en leerlingen, gebaseerd op afgesproken beleid dat gericht is op samenwerking.

3. Onze school wenst een samenwerking, zoals bedoeld onder punt 2., ook daadwerkelijk aan te gaan, te stimuleren en te onderhouden.

4. We verbinden ons daarom het volgende te doen:

- het werken met de 'vijfsporenaanpak';
- het bewust maken en bewust houden van de leerlingen van het bestaan en de zwaarte van het pestprobleem;
- het bewust maken en bewust houden van de (levenslange) gevolgen van pesten;
- een gerichte voorlichting over de preventie en de aanpak van het pesten aan alle ouders van de school;
- het zorgen voor een voor iedere aan de school verbonden persoon toegankelijke, actuele informatie over het pestprobleem, met als speciaal aandachtspunt informatie voor de leerlingen;
- het beschikbaar stellen van geld waarmee de scholing van personeelsleden, lesmaterialen, lezingen, activiteiten voor ouders, de aanschaf van boeken en andere informatie wordt bekostigd;
- het invoeren van een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem op school, zodat probleemgedrag bij leerlingen zo vroeg mogelijk kan worden onderkend en tegengegaan.